EMINESCU: TREPTE ALE CUNOAŞTERII

Profesoară sensibilă şi cultivată, doamna Drăguş se străduieşte să transmită elevilor ei „nefilologi" bucuria lecturii şi pasiunea pentru valorile perene ale literaturii române. Dar, ceea ce este deosebit de relevant, pentru profilul ei spiritual este încercarea de a gândi personal mari teme ale culturii noastre, o vie dovadă fiind dizertaţia de la finele masteratului, **Eminescu – poet modern.** O lucrare interesantă, demonstrând o bună cunoaştere literară şi metaliterară, dar şi o vibrantă iubire pentru Eminescu, devenind astfel Eminescu al său.

Căci Eminescu are nevoie de ambele dimensiuni ale actului hermeneutic, asumare personală şi aşezare a bibliografiei care să oglindească parcurgerea acelor trepte considerate semnificative spre nucleul încifrat şi incitant al creaţiei.

În complexa şi contradictoria noastră postmodernitate, întoarcerea la Eminescu este semnificativă, cu atât mai mult cu cât ea este realizată, mereu cu fervoare de „generaţiile mai noi." „Omul deplin al culturii române", cum atât de profund l-a văzut Constantin Noica pe marele poet, cel ce a săvârşit ceea ce s-a numit „miracolul" eminescian, iată, vorbeşte în limbajul etern al poeziei despre năzuinţa de totdeauna a omului spre ceea ce este adânc, adevărat şi plin de sens în fiinţă, în trecătoarea ei existenţă, şi nevoia mereu reînnoită de a afla ceva esenţial despre întrebările fundamentale ale vieţii.

Există în abordarea unei opere fascinante, de o frumuseţe cu multiple faţete, trepte ale cunoaşterii. Există un drum al iniţierii pe care fiecare îl parcurge cu tot ceea ce are special ca putere de a intra în rezonanţă cu o operă inepuizabilă prin asumarea unui orizont provocator, construit de marile exegeze care „răspund" acestei nevoi de cunoaştere. Deschizând mereu alte perspective, cu alte chei de lectură, ceea ce uneori reprezintă un câştig personal, interpretul

BDD-A24978 © 2016 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:00 UTC)

autentic şi sensibil descoperă înţelesuri, în felul său propriu, parcurgând acele trepte ale cunoaşterii în funcţie de lecturile care îi jalonează răspunsuri la întrebările pe care opera le adresează receptării, dar şi în funcţie de întrebările pe care epoca, ea însăşi, şi le pune.

Dialogul dintre structurile literare şi cele metaliterare luminează opera, revelând sensuri, uneori neaşteptate, profunde şi înnoitoare.

Schimbarea orizontului de receptare a adus, în prim-planul investigaţiei, paradigmele mari ale literaturii. În cazul liricii eminesciene, discuţia despre „romantismul" lui Mihai Eminescu se mută pe terenul modernităţii, devenind un puternic rezonator estetic prin înscrierea poetului în marea mişcare europeană de înnoire a lirismului, evidenţiată cu strălucire de Hugo Friedrich în celebra lui carte **Structura liricii moderne**, care însă nu ia în discuţie experienţa poeziei româneşti, deşi aceasta ar fi putut aduce argumente interesante şi originale în acest sens. Şi aceasta, pentru început, chiar prin Eminescu.

Aceste noi trepte ale cunoaşterii sunt cu atenţie şi subtilitate prezentate în modul în care cartea este structurată.

Astfel, în capitolul I, **O schimbare de paradigmă în critica românească**, şi mai apoi în capitolul II, **Exegeza eminesciană – între clasic şi modern**, autoarea analizează acele exegeze importante care determină „schimbarea", ele funcţionând ca repere pentru o viziune hermeneutică ce descoperă noi „feţe" ale unei opere polivalente.

Capitolul III, **Spaţiul poetic eminescian şi părăsirea modelelor clasice**, realizează o interpretare semiostilistică a creaţiei marelui poet, plină de sugestii deosebit de incitante, din perspectiva modernităţii operei, pe cele două laturi ale textualităţii poetice: semnificatul şi semnificantul.

Examinarea semnificatului scoate în evidenţă o nouă ipostază a poeticităţii, tipică pentru modernitate, anume vizionarismul poetic. Acesta se opune poeticii mimetice tradiţionale şi determină ipostaze deosebit de importante, prin desprinderea actului poetizării de formele canonice ale construcţiei referenţiale promovate de poetica clasică. La nivelul semnificantului se investighează „muzicalitatea"

BDD-A24978 © 2016 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:00 UTC)

poetică eminesciană, în noul spirit al modernității, redat succint în literele europene prin formula binecunoscută: „De la musique avant toute chose”.

Capitolul IV, **În loc de concluzii. Apelurile textului**, **eminescian** propune interpretarea unor texte eminesciene considerate semnificative pentru optica avută în vedere: modernitatea creației. Textele sunt văzute ca tot atâtea „apeluri” pe care ele le adresează unei exegeze realizate în spiritul marii paradigme a modernității literare pe care o conține într-un mod specific.

Scrisă bine, cu sensibilitate şi cu o bună cunoaştere a „spațiului literar” eminescian, luminată şi de o iubire bine temperată pentru opera marelui purtător de creativitate românească, această carte oferă, în acelaşi timp, o lectură care invită la parcurgerea altor „trepte” ale universului poetic eminescian. A interpreta opera eminesciană este un dar pe care fiecare generație îl poate face culturii româneşti.

ILEANA OANCEA

Text preluat, cu acordul autoarei, din Georgeta Drăguş, *Mihai Eminescu – poet modern*, Editurile Amphora şi Mirton, Timişoara, 2016.

BDD-A24978 © 2016 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:55:00 UTC)